

EXTRA Het Wilhelmus

Het Wilhelmus, het Nederlandse volkslied, is ontstaan in de beginjaren van de Opstand. Tegenwoordig wordt het gezongen bij belangrijke gebeurtenissen, zoals sportwedstrijden. Deze paragraaf gaat over de vraag: welke betekenis heeft het Wilhelmus? Deze vraag ga je zelf onderzoeken.

Een soldatenwijsje

In de 16e eeuw werd veel gezongen. Bron 38 is de voorkant van een geuzenliedboek uit 1588. Daarin stond een belangrijk lied: het Wilhelmus. De melodie ervan was overgenomen van een populair en vlot soldatenliedje. De tekst ging over Willem van Oranje die in 1567 voor Alva naar Duitsland vluchtte. Daar gaf hij veel geld uit aan het huren van legers voor de strijd tegen Spanje. In 1568 stuurde Willem een leger naar Noord-Nederland onder leiding van zijn broer Adolf. Een Spaans leger werd verslagen, maar Adolf sneuvelde.

Omslag van 'Een Nieuw Geuzenliedboek'.

Kort daarna werd het leger van Willems broer Lodewijk verslagen. Willem trok zelf met een leger naar Maastricht, waar hij Alva uitdaagde. Maar deze ontweek het gevecht om tijd te winnen. Toen Willem zijn soldaten niet meer kon betalen moest hij ze ontslaan. Als verliezer keerde hij naar Duitsland terug. Kort daarna is het Wilhelmus geschreven, vermoedelijk door Marnix van Sint-Aldegonde, een protestantse kennis van Willem. Het werd snel een van de populairste geuzenliederen, die de opstandelingen zongen om hun overwinningen te vieren en hun strijdlust te versterken.

Het oudste volkslied

In 1626 nam de Nederlandse musicus Valerius het Wilhelmus op in zijn *Nederlandse Gedenckclanck*, een herdenkingsboek over de Opstand met liederen, platen en spreuken. Valerius gaf het lied het plechtige tempo dat tegenwoordig wordt gebruikt.

Ter gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina in 1923 koos de Nederlandse regering het Wilhelmus als volkslied van Nederland. Zo werd het 16e-eeuwse geuzenlied het officiële volkslied van alle Nederlanders, en het oudste volkslied ter wereld.

Een handgeschreven versie van het Wilhelmus.